

minyons escoltes guies sant jordi

FOCA 1977-78

Fitxa nº 4

Branca Llobatons/Daines

LA VIDA A LA UNITAT LLOBATONS/DAINES

1. Què venen a buscar els nens i nenes.
2. Què hi troben:
 - 2.1. Un lloc
 - 2.2. Uns equips
 - 2.3. Una organització
 - 2.4. Uns Caps
 - 2.5. Una proposta de valors
 - 2.6. Una exigència de compromís i de progrés
3. La vida de la Unitat al llarg de l'any.

1. Què venen a buscar els nens i nenes a la Unitat

El nen arriba a l'escoltisme o bé perquè els seus pares li han portat, o bé perquè els nens de la seva escola n'hi han parlat,...

Amb això volem dir que tindreu al davant un grup ni homogeni, ni organitzat, sinó un grup per fer i que ha d'anar trobant la seva identitat.

Els nens busquen i necessiten un lloc de relació, de fer una mica el que volen i els interessa. Necessiten ser protagonistes de la seva acció. Això no sempre es dóna en la vida familiar i escolar. Encara que, en aquesta edat, això no saben explicitar-ho ni crear-ho ells tots sols.

Intuïtivament, ells esperen i necessiten trobar uns amics (un grup, uns equips), una organització que funcioni, que els ajudi a descobrir-se i descobrir als altres, on puguin jugar i fer activitats que els agradin i de les que puguin sentir-se'n protagonistes i on els adults (Caps) hi són per tal de que això pugui ser.

A la Unitat poden trobar tot això, però tenint en compte que l'escoltisme pretén una educació del lleure, per tant no és:

- una guarderia
- només un lloc d'esplai
- una escola
- un lloc on es pot fer de tot i de qualsevol manera

L'escoltisme pretén, dintre de les seves possibilitats, una acció educativa profunda vers el progrés de la persona com a individu i com a membre d'un col·lectiu.

2.1. A la Unitat hi troben un lloc

La vida de la Unitat necessita un espai concret: tant pot ser un local tancat (el cau), com disposar de l'espai exterior.

Creiem molt necessari que la unitat disposi d'un local tancat, per al seu ús. Aquest local ha de ser el marc on es desenvolupi la vida de la Unitat, per tant ha de reunir unes condicions:

- un lloc suggeridor,
- que es disposi de materials: fustes, capses, roba, papers,
- un espai que permeti mobilitat en la seva ordenació i distribució,
- que els nens decorin i distribueixin segons les necessitats i els gustos de la Unitat.

El local tancat és molt important, però no hem de quedar enmarcats només per quatre parets. L'espai exterior, carrers i places i les rodalies ofereixen possibilitats per a l'acció de la Unitat.

Cal tenir en compte que, encara que es disposi d'espais (locals) adients, el nucli de la vida escolta són els nens i els Caps.

2.2. A la Unitat hi troben uns equips

En aquesta edat afavorir i ajudar a la consolidació del "grup", tant pel que fa referència als petits equips (5-7 membres) com al conjunt de la Unitat, és molt important perquè els nens i nenes estan a punt per descobrir la seva dimensió col·lectiva. És el

procés que en diem de socialització: descobriment dels altres, possibilitats de prendre acords i acceptar les regles del joc, etc.

El grup és i ha de ser un estri d'aprenentatge social. Dins del grup el nen ja no és ell, és ell i altres.

En definitiva, en totes les edats i, sobretot, en aquesta Branca, cal que el grup sigui aglutinant, però tenint en compte que no ofegui l'espontaneïtat i la personalitat de cada individu.

2.3. A la Unitat hi troben una organització

La vida de la Unitat s'articula amb l'existència de petits grups o equips. En la seva formació, el Cap ha de respectar l'agrupament natural dels nens, però tenint en compte unes certes regles que el grupa hauria d'acceptar, per ex:

- els amics poden estar junts si això no porta a fer capelletes.
- caldrà facilitar l'integració dels nens i nenes nous.
- s'haurà d'acceptar una certa mobilitat periòdica dels equips per facilitar l'integració dels marginats, per a crear noves relacions, etc...
- S'ha d'evitar una excessiva fragmentació dels grups per criteris d'edat, sexe o afinitats (els nens han d'acceptar que en un equip cadascú hi aporta el seu: els més grans, els més joves, els nens, les nenes, els àgils, els cerebrals, els forts, els alegres...). Aquest és un fet important, si pretenem educar adequadament el valor de la socialització: l'acceptació de l'altre el pluralisme dins d'un conjunt, la solidaritat per damunt de l'èxit fàcil d'un equip d'escollits' massa homogenis i perfectes.

2.4. A la Unitat hi troben uns Caps.

El Cap pot, sense angúnies, prendre iniciatives i, en cas convenient, forçar la constitució d'un grup. És important engegar. La mateixa dinàmica de l'acció portarà els nens a organitzar-se en un grup estable.

De totes maneres, tenint en compte l'edat que treballem, aconseguir aquesta estabilitat sempre serà difícil. En les últimes edats de la Branca Llobatons/Daines és quan són més capaços d'establir unes relacions més autèntiques i arribar a l'estabilitat, abans esmentada. Entre els 7 i els 9 anys, però, el Cap haurà d'actuar com a moderador i estabilitzador dels petits equips.

De fet, al diferència d'interessos i dels processos de maduració entre els nens i nenes de 7-9-anys i els que estan entre els 10-12, més o menys, pot aconsellar la realització d'activitats separades o, fins i tot, el fer Unitats diferents. D'això en parlarem més en l'apartat de recursos d'organització de les Unitats.

Passant ara al conjunt de la Unitat, com a grup, pensem que ha de quedar enmarcada en el joc, dramatitzacions, manualitats, sortides, etc... Cal tenir molt en compte el ritme d'aquestes activitats. Fugiu d'esquemes encarcerats: La durada i la intensitat de les activitats serà donada pels mateixos nois; unes seran curtes i aïllades i altres prendran un caire més complexe i seran de més durada. No sempre hauran de respondre com a integrants d'una idea general i prefixada.

És força interessant realitzar, de tant en tant, activitats que responguin a una idea general i aglutinant. Volem dir, per exemple, muntar l'activitat a partir d'un conte, d'una història, o de qual-sevol cosa similar, en que hi hagi uns personatges que viuen en un lloc determinat, que viuen una aventura i que aquesta comportarà multitud d'accions. És el cas clàssic del "Llibre de la Jungla". Podem trobar moltes més idees:

- llibres i contes que els nens coneixen.
- històries o llegendes del poble, comarca o país en que hom viu
- la vida dels animals de la regió on som, etc...

Tenim al davant moltes possibilitats que hem de saber aprofitar.

- Els Caps quan preparen una sortida han de tenir en compte les característiques i l'edat dels nens i nenes que tenim a la Unitat. No poden passar-se el dia caminant, ni jugant sols...

S'ha d'organitzar bé: una estona de caminar, una de jocs lliures, una altra de jocs organitzats, una d'observació, una altra per cantar...

- És molt convenient que abans s'expliqui als nens i nenes què faran i què veuran, això dóna seguretat i un cert coneixement del que els espera. Per tant, abans, els Caps han de preparar la sortida sobre el terreny.
- El Cap ha de ser present, més que a les altres Branques, a l'hora de resoldre qüestions materials i donar punts de referència: si s'han de rentar plats, dir on i com s'ha de fer, i no n'hi ha prou amb explicar-ho, sinó que cal fer-ho amb ells. A l'hora de dormir, explicar com i on és millor deixar la roba perquè l'endemà la trobin...

També insistir a les famílies que ensenyin als nens i nenes el menjar i la roba que els han preparat i que vegin on queda col·locat dins la motxila, això sabran què han de menjar i on trobar un jersei si els fa falta.

Amb tot això afavorim que les sortides siguin realment a la mida dels nens i nenes i per tant que les primeres experiències siguin valorades per ells com a positives i amb ganes de tornar-hi.

- Sovint ens trobem amb dificultats a l'hora d'organitzar i iniciar l'activitat dels dissabtes: veiem que les nens no arriben tots a l'hora, que venen excitats i nerviosos, perquè han vist la pel·lícula d'en Marcó, potser perquè volien quedar-se a veure la que fan després, potser perquè es un dia de "festa"... deu ser bó, per tant, començar amb alguna activitat engrescadora i relaxant que permeti que s'hi vagin afegint a mida que van arribant: jocs, cançons...

Això permet que els nens i nenes vagin entrant en una dinàmica comuna i que sigui possible, sense gaire esforços, iniciar l'activitat de la tarda.

- L'actitut dels Caps davant dels nens és un element important a tenir en compte. No es tracta de falsejar la personalitat i l'espontaneïtat de cada Cap, però sí que hem de procurar oblidar o almenys no projectar el possible malhur o els problemes que tinguem; tampoc s'hi val a fer gresca entre l'equip de Caps i oblidar els nens; tot això ens priva de captar i observar els moviments de la Unitat.
- Els Caps han de conèixer les limitacions de cada nen i ajudar-lo a créixer en aquest sentit i ser capaç de felicitar el progrés per petit que sigui. També s'ha de valorar i estimular els nens i nenes en allò pel que valen d'una forma personal i propera, sense afavorir que en neixin "vedettes".

2.5. A la Unitat hi troben una proposta de valors

2.6. Una exigència de compromís i progrés

La dinàmica del grup ha de quedar tenyida, dins de la línia educativa que pretén l'escoltisme, d'unes fites o valors que ara proposem. Aquest valors els podem dividir en dos grans grups:

. valors externs

. valors interns

Conscients de l'arbitrarietat d'aquesta nomenclatura, per valors externs cal entendre la part més tangible, més visible de l'activitat dels nens, és a dir:

El nen és creatiu, hem de possibilitar i desenvolupar aquesta creativitat. Ara bé, les coses no sorgeixen del no res. Són necessàries:

a) tècniques per manipular amb èxit.

b) habilitats per utilitzar i fer servir eines i materials

a) Podem pensar en dibuix, pintura, modelatge, lectura, declaració, coordinació motòrica, etc.

b) Podem pensar en totes aquelles eines i materials específics d'una activitat determinada a altres més generals: pedra, sorra, fang, fusta, paper, cartó, etc. En el capítols d'eines, el martell, la serra, el càvec, l'aixada, etc.

Ens hem de posar al cap ampliar al màxim el camp d'experiència dels nens. fer, desfer, tornar a fer, del dret, de l'inrevés, a la dreta, a l'esquerra, dalt, baix, sobre, sota, que no quedi ni un sol racó on no hi hagi posat el nas.

Per valors interns entendrem allò que comporta una manera, una disposició, un sentit de cada persona en realitzar les més diverses activitats. Seran aquelles connotacions que feran que cada persona es trobi amb ella mateixa i amb els altres.

- Caldria parlar, en primer lloc, del compromís. En aquestes edats hauriem de fugir d'aquell tipus de compromís que pugui representar un vot solemne i per sempre, que pugui falsejar la disponibilitat de cadascú i del grup.

Seria potser més correcte pensar que els nens, en iniciar una activitat, estan compromesos amb ells mateixos i amb el grup. Més que adquirir un compromís seria adquirir diversos compromisos a mesura que es van fent les activitats. Aquest tipus de

de compromís no seria tant a adquirir pel noi davant dels altres, sinó que el Cap entoma els compromisos dels membres del grup. Els compromisos tant individuals com col·lectius, han de fer referència a coses concretes i realistes. Que es vegi el final d'un per a adquirir-ne un altre.

- Cada grup, juntament amb el Cap, pot trobar aquell rit que doni més solemnitat a l'hora de la definició dels compromisos. En aquestes edats, els nens poden necessitar aquells símbols tangibles que els poden ajudar a prendre més consciència d'allò que es tan vivint.

Cal tenir en compte que els ritus i les simbologies no siguin més que això. Importa molt més el fons que la forma.

- Paral·lelament al compromís, hauriem de considerar l'exigència personal.

Els nens han de ser forts, han de tenir gust per l'esforç, per les coses ben fetes.

- Dins de la més pura concepció democràtica entraria el respecte. Respecte a persones i coses.

. Obrir-se als altres. Saber escoltar. Els altres ens poden donar elements importants.

. Les coses tenen un valor per elles mateixes i per l'ús que se'n fa (un llibre, una pel·lícula, un païssatge...)

- La vida actual, plena de maquinismes i de presses, pot comportar un empobriment de la riquesa espiritual i humana de les persones. Algunes zones ho pateixen més que altres.

Cal treballar, doncs, tot el potencial espiritual inherent a la condició humana:

. Contemplació. Fruir de la bellesa, saber-la descobrir.

. Sensibilitat, ser sensibles en les relacions amb els altres, amb nosaltres mateixos.

. Religiositat, en el seu sentit més ampli.

. Anar al fons, no quedar-se a la superfície.

. No a la vida competitiva. Buscar la gratuïtat, el fer pel gust de fer, no pels beneficis que en podem treure.

- Ajudar els nens a reflexionar, a mirar enrera i als costats per poder arribar més lluny.

- Som conscients que la complexitat del camp dels valors és difícil explicitar-la en poques línies. Aquest esquema és convenient que sigui enriquit a partir de les trobades de FOCA, les reunions de Branca, els intercanvis entre Agrupaments, etc.

- Farem referència expressa al Cap. Ha de ser conscient de la responsabilitat que té com adult, que té uns nens al davant, que pot influir fortament en ells. Com a norma general, val a dir que el Cap no pot falsejar-se, ni falsejar situacions; tractant-se de Llobatons/Daines, ambdues coses són fàcils de fer, però atempten contra l'autonomia i la personalitat dels nens. Hem de buscar i ser conscients, o sigui, ser sempre nosaltres mateixos.

3. La vida de la Unitat al llarg de l'any

Les unitats Llops/Daines presenten unes característiques diferents a les altres unitats. El percentatge de nens que mai han fet escoltisme és elevat.

Si tenim en compte l'edat, veurem que és molt probable que l' escoltisme sigui el primer contacte fora de la família i l'escola. Els nois i noies "antics" tampoc són escoltes de molts anys, i tots plegats han de realitzar un veritable aprenentatge de la vida escolta.

3.1. Fase de contacte.

- Els nens i les nenes no es coneixen tots. Necessiten un temps per superar la inseguretats que representa trobar-se en situació desconeguda. Fins que no estiguin una mica situats no es podran normalitzar les activitats.
- Els Caps saben les dificultats d'adaptació que tenen els nens que comencen la vida a la Unitat. El Cap ha d'aportar i facilitar iniciatives que ajudin a superar la situació. Del resultat de les primeres trobades en dependrà molt la qualitat que tindrà el curs.
- Els antics de la Unitat juntament amb els Caps poden ser els qui preparin l'acolliment dels nous. Remarquem l'importància de la primera trobada pel clima que es pot crear i pel protagonisme dels antics. Pot ser interessant:
 - . passar diapositives d'activitats de l'any anterior: campaments, sortides...
 - . muntar una exposició de treballs fets per la Unitat...
- Hi ha tres moments ben marcats al llarg de l'any.
 - . Un primer moment de conaacte, coneixement, d'aprenentatge, de relació, de situació, d'adquisició d'hàbits...

L'objectiu de la Unitat en aquest moment ha de ser que els nens i nenes es responsabilitzin del cau (material, neteja...). Els acords que es prenguin en aquest sentit haurien de ser exigits pels Caps com a normes mínimes de funcionament. Les activitats haurien d'afavorir la relació, l'intercanvi, la companyonia... (activitats curtes lligades als interessos i a la realitat del moment). Ex: treballs en equip, jocs de participació, evitar competències, sortides...

Aquest moment ens situaríem des de Setembre als voltants de Nadal.

3.2.

En un segon moment, trobem que la Unitat està mínimament organitzada, els nens adaptats i amb una petita història al darrera. Es el moment idoni per a viure intensament la Unitat, quan es pot treure el màxim de profit i riquesa en les activitats que s'emprenquin, tant en l'aspecte participatiu com en les seves relacions. Situem aquest període entre Nadal i Pasqua.

3.3

El tercer moment el situarem de Pasqua a final de curs. Es un període on l'activitat del grup perdrà potser intensitat, degut a que es porten ja mesos d'activitat, s'acosta l'estiu, les vacances, els més grans de les Unitats tindran exament escolars, etc... El Cap pot jugar un paper important ajudant a mantenir el to aconseguit al llarg de l'any. haurà d'intervenir, doncs, amb un paper més actiu i engrescador.

Durant aquest temps es comença a pensar en el campament: es fan propostes d'activitats del camp, preparació de material, etc... Podem fer que el campament sigui una mena de projecte "major" que integri diverses activitats portades a terme durant l'any i les amplifiqui.

La preparació concreta del camp d'estiu pot donar peu a activitats dirigides: aprenentatges de tècniques, contacte amb materials nous i diversos entrenaments...